

Η συμμετοχή των φοιτητών/τριών στις μαθησιακές διαδικασίες

Μαρία Αμπαρτζάκη/ μέλος ΔΕΠ Πανεπιστημίου
Κρήτης

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

<https://kedima.hmu.gr/>

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Holdsworth (2020): Στόχος της ενδυνάμωσης της φωνής των νέων/μαθητών/φοιτητών

Η αύξηση της αποτελεσματικότητας των διδακτικών πρακτικών μέσω της παροχής πληροφοριών, ανατροφοδότησης και συμβουλών από τους μαθητές προς τους εκπαιδευτικούς και άλλους ενήλικες. Αυτό μπορεί να αναφέρεται ως "φωνή των φοιτητών/φοιτητριών",

Να αυξήσει τα αποτελέσματα της μάθησης και της ευημερίας των μαθητών, δίνοντας στους μαθητές τη δυνατότητα να έχουν μεγαλύτερο έλεγχο της μάθησής τους και, ως εκ τούτου, της δέσμευσης και των κινήτρων τους. Αυτό μπορεί να αναφερθεί ως "φοιτητική δράση".

Να αυξήσει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα για όλους τους συμμετέχοντες (μαθητές, εκπαιδευτικούς, σχολεία κ.λπ.) μέσω συμπράξεων μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και άλλων και κοινής λήψης αποφάσεων. Αυτό μπορεί να αναφέρεται ως "συμμετοχή των φοιτητών /φοιτητριών".

Οι προκλήσεις

Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε την κατανόηση όλων των μερών σχετικά με τη φωνή, τη δράση και τη συμμετοχή των φοιτητών;

Αυτό θα μπορούσε να **σημαίνει εργαστήρια για τους μαθητές** για την ανάπτυξη **δεξιοτήτων επικοινωνίας** και **ομαδικής εργασίας** και **αυτοπεποίθησης**, επαγγελματική ανάπτυξη για τους **εκπαιδευτικούς** για την ανάπτυξη **δεξιοτήτων ακρόασης**, ευκαιρίες για όλους να συζητήσουν και να διερευνήσουν αυτές **τις ιδέες και τις επιπτώσεις** τους στις πρακτικές, και την **ανάπτυξη πόρων** - συμπεριλαμβανομένων **μελετών περίπτωσης** - για την **απεικόνιση των δυνατοτήτων**.

Επιμέρους προκλήσεις: Για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες

Πώς μπορούμε να αυξήσουμε ή να ενισχύσουμε την ικανότητα όλων των μαθητών να εκφράζουν και να παρουσιάζουν απόψεις και ιδέες, να αναλαμβάνουν δράση γύρω από τη μάθησή τους και να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων στις τάξεις, τα σχολεία και τα συστήματα;

Πώς μπορούμε να ενισχύσουμε τη συμμετοχικότητα των φωνών που ακούγονται και ακούγονται - συμπεριλαμβανομένης της ποικιλομορφίας στην εκπροσώπηση;

Για τους/τις εκπαιδευτικούς/καθηγητές, τα ιδρύματα και τα συστήματα

**Πώς μπορούμε να αυξήσουμε την
ικανότητα των εκπαιδευτικών και
άλλων να ακούν και να
ανταποκρίνονται στους μαθητές;**

**Πώς μπορούμε να ενσωματώσουμε
τέτοιες προσεγγίσεις στο εξωτερικά
καθορισμένο πρόγραμμα σπουδών;**

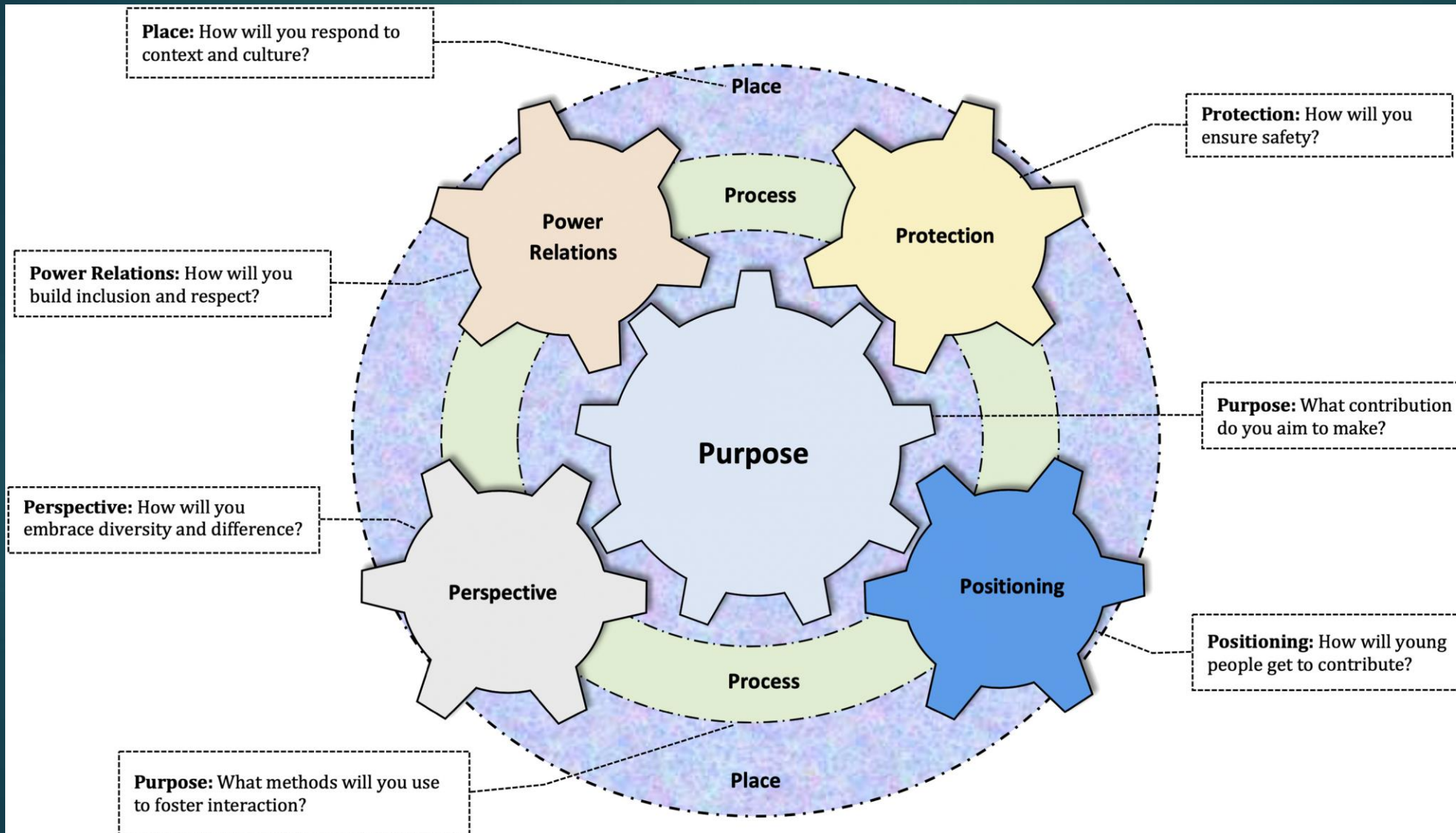

Ειδικότερα, υπάρχει συνεχής ανάγκη για πρακτικά παραδείγματα διαφόρων προσεγγίσεων όπου συμμετέχουν **"οι μαθητές ως εταίροι"**, π.χ. κοινός σχεδιασμός του προγράμματος σπουδών, φοιτητές και διακυβέρνηση, ερευνητικές ομάδες φοιτητών και προσωπικού, κοινός προβληματισμός και διερεύνηση των ερευνών στάσης των φοιτητών. Πρέπει να αναπτύξουμε και να διαδώσουμε κατευθυντήριες γραμμές για καλές πρακτικές στην κοινή τάξη και τη διακυβέρνηση (governance).

Οι Cahill & Dadvand (2018) δημιούργησαν ένα μοντέλο για να βοηθήσουν όσους σχεδιάζουν, οργανώνουν και αξιολογούν τη συμμετοχή των νέων ανθρώπων σε παντός είδους διαδικασίες το οποίο ονόμασαν P7 γιατί περιλαμβάνει 7 διαστάσεις το όνομα των οποίων στα αγγλικά ξεκινάει από P:

Ας δούμε το καθένα χωριστά
Για να προβληματιστούμε πάνω στη
χρησιμότητά του

ΣΚΟΠΟΣ

Εξετάζουμε
«σκοπό» της
συμμετοχής για
να
αποφασίσουμε:

- Τι στοχεύει να επιτύχει η συμμετοχή των νέων στη διαδικασία;
- Ποιες ευκαιρίες μπορούν να δημιουργηθούν για να μπορέσουν οι νέοι να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση ή την εξέλιξη των στόχων της συγκεκριμένης διαδικασίας;

Τοποθέτηση

Η σκέψη για την
«τοποθέτηση»
καλεί σε
προβληματισμό
σχετικά με
ερωτήματα
όπως:

- Πώς τοποθετούνται οι νέοι μέσα στους ευρύτερους πολιτισμικούς λόγους και πώς αυτό μπορεί να περιορίσει αυτό που αρχικά φαντάζονται ως δυνατό;
- Πώς τοποθετούνται οι νέοι μέσα στο ίδιο το πρόγραμμα δραστηριοτήτων & δράσεων και πώς τοποθετούν με τη σειρά τους τους άλλους;
- Ποιες διαδικασίες θα μπορούσαν να μας βοηθήσουν να αλλάξουμε γνώμη για τις περιοριστικές ιδέες σχετικά με την ικανότητα των νέων να συμμετέχουν ουσιαστικά σε διαδικασίες;

Προοπτικές

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη σκέψεων σχετικά με την προοπτική κατά τον σχεδιασμό της συμμετοχής των νέων:

- Ποιανού οι προοπτικές και οι φωνές συμπεριλαμβάνονται, αποκλείονται ή προκρίνονται στον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων;
- Ποιες μέθοδοι χρησιμοποιούνται για να γνωρίσουμε (μαζί με τους νέους) διαφορετικές προοπτικές;
- Ποιος παραμένει στο περιθώριο ή καθίσταται "άφωνος (voiceless)" (φιμώνεται) στις διαδικασίες;

Σχέσεις εξουσίας

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να αποτελέσουν σημείο εκκίνησης για συζητήσεις σχετικά με τις σχέσεις εξουσίας στο σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων και δράσεων:

- Πώς κατανέμονται, υιοθετούνται και υλοποιούνται οι ρόλοι και οι ευθύνες στο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και δράσεων;
- Πώς γίνεται η διαχείριση των σχέσεων ώστε να διασφαλίζεται η ισότητα και ο σεβασμός μεταξύ όλων των μερών;

Προστασία

Όταν
σκεφτόμαστε
σχετικά με την
«προστασία»,
μπορεί να είναι
χρήσιμο να
σκεφτούμε
ερωτήματα
όπως:

- Ποια είναι η ισορροπία μεταξύ των πρακτικών που χρησιμοποιούνται για την προώθηση της προστασίας και εκείνων που χρησιμοποιούνται για την ενίσχυση της συμμετοχής;
- Ποια μέτρα απαιτούνται για την προστασία της πολιτικής, κοινωνικής και υλικής πρόσβασης και ασφάλειας των νέων;
- Πώς μπορούν οι ίδιοι οι νέοι να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη διασφάλιση της ασφάλειας των συνομηλίκων τους και όσων επηρεάζονται από τα προγράμματά τους;

Τόπος - Θέση

Τα βασικά ερωτήματα που μπορούν να τεθούν κατά την εξέταση του «τόπου» και της «θέσης» σε σχέση με τη συμμετοχή περιλαμβάνουν:

- Ποιοι είναι οι κοινωνικοί, φυσικοί και εικονικοί χώροι στους οποίους μπορεί να λάβει χώρα η συμμετοχή;
- Πώς ο τόπος ή το πλαίσιο επηρεάζει το τι είναι δυνατό ή επιθυμητό σε σχέση με τη συμμετοχή;
- Τι διαμεσολαβεί (διευκολύνοντας ή παρεμποδίζοντας) στην πρόσβαση σε συγκεκριμένους χώρους και τόπους;
- Ποιες στρατηγικές μπορεί να απαιτούνται για να δημιουργηθεί πρόσβαση πρόσβαση στους χώρους συμμετοχής;

Διαδικασία

Οι ακόλουθες ερωτήσεις μπορούν να είναι χρήσιμες όταν εξετάζουμε τους τρόπους με τους οποίους η διαδικασία ή η μέθοδος μπορεί να διαμορφώσει τη συμμετοχή:

- Πώς οι μέθοδοι θα δομήσουν και θα επιτρέψουν τη συμμετοχική ανταλλαγή και την κριτική και δημιουργική σκέψη;
- Ποιες μέθοδοι θα προάγουν καλύτερα τις πρακτικές της ένταξης, του σεβασμού και της υποστήριξης των άλλων;

Προσέγγιση της συμμετοχής ως συναρμολόγηση!

Ενώ η παραπάνω περιγραφή του μοντέλου P7 αντιμετώπισε κυρίως κάθε έναν από τους τομείς του προτεινόμενου πλαισίου χωριστά, η πρόθεση δεν είναι να τους θεωρήσουμε ως ξεχωριστές περιοχές, αλλά να αναγνωρίσουμε την ενδοσυνδεσιμότητα των δράσεων σε όλους αυτούς τους τομείς.

Αξιοποιούμε τη μεταφορική αναπαράσταση της "συναρμολόγησης" ή της μηχανής με τα διαδραστικά παραγωγικά μέρη της για να προτείνουμε ένα σύνολο εργαλείων σκέψης που θα μπορούσαν να συμβάλουν στο σχεδιασμό, την ανάλυση και τη διαχείριση των σχεδίων "συμμετοχής" των νέων.

Στο σχήμα που προτείνουμε, ο σκοπός επηρεάζει την τοποθέτηση, η οποία με τη σειρά της επηρεάζει τις σχέσεις εξουσίας.

Οι διαδικασίες ή οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται διαμορφώνουν τη μεταβαλλόμενη και εξελισσόμενη φύση των σχέσεων εξουσίας στο συμμετοχικό έργο, οι οποίες υπάρχουν στις κινήσεις και τις ανταλλαγές μεταξύ των ανθρώπων.

Ο τόπος συμμετοχής, με τη σειρά του, επηρεάζει το βαθμό στον οποίο οι άνθρωποι αισθάνονται προστατευμένοι και εξουσιοδοτημένοι να εκφράσουν τις απόψεις τους και να αναγνωρίσουν τις προοπτικές των άλλων.

Η αποτίμηση των διαφορετικών προοπτικών από μόνη της λειτουργεί ως προς τη διαμόρφωση του τι μπορεί να γίνει δυνατό στο όραμα για το σκοπό και τις διαδικασίες του έργου.

Βιβλιογραφία

1. Holdsworth, R. (2020). Student voice, agency and participation: Understanding and practices. *Professional voice. Australian Education Union*, 13(12), 21–30.
2. Cahill, H., & Dadvand, B. (2018). Re-conceptualising youth participation: A framework to inform action. *Children and Youth Services Review*, 95, 243-253.

Το σεμινάριο υλοποιείται στα πλαίσια της Πράξης «Γραφείο υποστήριξης της διδασκαλίας και μάθησης στο Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5162371 με τη Συγχρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

